

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Coaliția și străinătatea.

Sibiu, 10 Novembre n.

Inzadar scriu diriguitorii de astăzi ai politicii magiare, domnii Kossuth și Apponyi, articoli de informație cu duzina în ziarele mari din străinătate, căutând să câștige pe partea lor opiniunea publică esternă, căci scopul nu și 'l pot ajunge. Străinătatea continuă a rămâne rece față de lupta Magiarilor purtată cu Coróna, nu o aprobă, ci din contră, o condamnă, ca lipsită de orice basă de drept.

Nu se poate îmbăta nici străinătatea cu apă rece, cu vorbe góle, pentru că știu străinătatea bine cum stau lucrurile la noi. Știe că *Coróna e în drept*, și aceea ce voesc Magiarii, limbă proprie de comandă în armata comună, e numai un pas înainte spre scopul urmărit, spre independența desăvârșită a țerii, spre desfacerea de către Austria, lucru din care s'ar pute naște mari încercături în Europa. Și Europa are trebuință de liniște perfectă!

Și s'a spus Magiarilor din mai multe părți, că *nu sunt în drept* cu privire la pretenșiunile lor naționale, — precum erau în drept de es. la 1848, când intrăgă opiniune publică din străinătate se pusese pe partea lor, — și tocmai pentru că nu sunt în drept, nu intrinsec simpatii străinătății, de care are trebuință, — după vorbele lui Bismarck, — fiecare stat.

Lipsa de simpatie față de cauza magiară vine mai ales din Franca. Și vor veni, nu un singur om, ci mai mulți ómeni, și încă ómeni de greutate, cari se le spună franc Magiarilor și aceea, că de unde vine lipsa acesta de simpatie. *Din purtarea Magiarilor față de naționalități!*

Eată ce scrie publicistul *Chelard Raoul* din Paris, cu datul 1 Novembre n. c. ziarului mare din capitala țerii noastre „*Budapesti Hirlap*”, care a publicat apoi scrisoarea în numărul de la 5 Novembre, la loc cam ascuns, ca să nu prea fie observată:

„... Un motiv principal al antipatiei străinătății față de Ungaria e de căutat în *chestia națională*. Ori câte știri favorabile se vină din Ungaria pentru toile din străinătate (înțelege: articoli lui Kossuth, Apponyi, etc.), ele sunt la moment neutralizate prin informațiile naționalităților. (Fiindcă *acestea* spun adevărul!) În presă, în diplomație, pe teren economic deopotrivă. O știre favorabilă (mai bine zis: neadeverată) e urmată de douăzeci de desminșiri. În politica dădătoare de tron a străinătății s'a format cu încetul părerea, că criza magiară e o certă internă, al cărei sfârșit va fi acela, că Ungaria *se consumă cu timpul singură pe sine*. Și așa ceva nu prea agiteză cercurile mai înalte de putere ale străinătății. Ba le plictisește. Chiar și numai pentru aceea, pentru că astăzi trăim în epoca politicii de interese, și numai acolo privește lumea, unde vede puterea, fie și numai primitivă, dar pornită spre dezvoltare.

Aciunea de pace magiaro-croată a produs senzație în străinătate; ne spus de mare senzație. Simpatia străinătății deodată s'a întors spre Un-

ria. Ziarele au scris numai de cât în chestia dreptului public dalmatin. Ungaria unită cu Croația e deja factor puternic, de care trebuie să se țină seamă. Și în cel mai apropiat viitor, *mai mulți politicieni distinși vor publica păreri în chestia, că de ce nu caută Ungaria se lege pace și cu celelalte naționalități?* În comunicatele acestea se va arăta, că Ungaria *n'are motiv să se temă de naționalități*. Toți sunt convingși despre aceea, că de la 1867 Ungaria a lucrat mult și s'a dezvoltat bine. Spiritul ei național nu mai poate fi nimic. Naționalitățile nu mai pot să ese de-asupra Magiarilor. Convingerea în Franca e aceea, că Ungaria atunci va ajunge la paritate față de Austria, *când vor înceta turburările interne și țara va apuca pe calea dezvoltării*. Austria se va pleca numai înaintea unei Ungarie *întru adevăr întărită*. În nisuițele acestea Ungaria poate să aștepte simpatii de la întreaga străinătate, dar' mai ales din partea Angliei. Anglia a dat primul exemplu Apusului civilizat, *cu rezolvarea chestiei naționale în Orient*. Cu limpezirea mai departe a acestei chestiuni Ungaria va face mare serviciu statelor europene“.

Înțeleg domnii din coaliție bunele intențiuni cuprinse în aceste sincere cuvinte ale bunului lor amic din Paris, care cunoste bine opinia publică franceză? Străinătatea voeste ca Ungaria să-și ajungă scopul, să fie independentă și națională, dar' Ungaria *intrăgă*, nu numai Magiarii! Așa cum luptă Magiarii acum, pentru drepturi numai pe séma lor, străinătatea nu aprobă, pentru-că străinătatea voeste se vadă mulțamite și liniștite și naționalitățile din Ungaria.

Dându-le naționalităților nemagiare acera ce le compete, mulțamindu-le, Ungurii fac mare serviciu Europei, și Europa *așteptă* acest serviciu de la Ungurii!

Vor înțelege domnii Magiari, mai ales domnii din coaliție, acest glas al Europei, care a ridicat chestia națională din Ungaria la rangul unei chestii internaționale de mare importanță, de la a cărei rezolvare depinde în mare măsură și realizarea planurilor naționale ungurești?

Să-l înțelegă și să se conformeze! Compună-și coaliția un nou program politic, și pună în fruntea programului *rezolvarea chestiei naționale*, în mod echitabil și drept, firește, cu cooperarea naționalităților, și va vedé, că proroțiile de sus se vor implini. Când *intrăgă țera* va lupta contra Vienii, va trebui să capituleze Viena. Nu va ceda însă, câtă vreme știe, că naționalitățile nemagiare, cari forméză majoritatea țerii, nu merg alături cu Ungurii. Și nu merg alături cu ei, pentru-că n'au motiv să mērgă. Facă-le deci Ungurii posibilă mergerea împreună, și naționalitățile nu vor refusa mâna de împăcare. Facă-o Magiarii acesta, în interesul lor propriu, pentru-că să câștige simpatii Europei, fără de cari zadarnică le este orice luptă pentru dobândirea drepturilor după cari alérgă!

Adunarea de la Lugoj.

— Raport special. —

Lugoj, 6 Novembre n.

După cum v'am depeșat eri, adunarea populară românească, ținută eri în curtea bisericii gr. ort. română din Lugoj, a fost măreață din cale afară, și a decurs în cea mai esemplară ordine.

Numărul celor intruniți în această conferență e taxat din partea străinilor la 6—8 mii, prin urmare cu siguranță pôte fi socotit *duplu*, de-și sunt ómeni cari afirmă cu totă țaria, că au fost și mai mulți, au fost la *doăzeci de mii de Români*, adunați la un loc, pentru-că împreună să chibzuiescă ce e de făcut în aceste zile grele și de grea cercare pentru neamul românesc.

Hotărârile aduse vor mulțami pe totă lumea, pentru-că ele sunt bărbătești și naționale în totă privința. Chiar și pasiviștii de convingere se plecă în fața lor. Aranjarea conferenței este a se mulțami fruntașului nostru *Virgil Tomici*, căruia i-au dat mână de ajutor mai mulți tineri de bună speranță din orașul nostru. Buna ordine și disciplina esemplară, manifestate și de astădată din partea poporului nostru, au dat nou prilej străinilor să se convingă, că Românul posedă destulă maturitate politică, poate chiar mai multă de cât alte popóre, cari prin acte de răvrăire și turburare de ordine vreau să-și ajungă scopul.

Preșimțând acestea, trec la descrierea decurgerii adunării. Încea de Sâmbătă, a-jurnal conferenței, sosise multă lume românească la Lugoj, cu scopul ca să participe la adunare. Cei din apropiere au venit apoi Duminecă dimineța, în ziua pe care era convocată adunarea. Pe la orele 9 Lugojul era plin de Români, veniți din tóte părțile Bănățului. De la biserica gr. ort. română, până la gara Lugojului, părete des de lume românească. Cap lângă cap. Pompieri și călăreți, cam 300, făceau garda de onóre.

Cu trenul de la Timișóra aveau să sosească deputații naționaliști români, și lumea le eșise întru întimpinare. Când deputații se dau jos din tren, sunt salutați din partea dlui *V. Tomici*, căruia îi răspunde pentru bună primire deputatul *Dr. Teodor Mihályi*, promițind, că deputații naționali români vor lupta și în viitor pentru drepturile poporului.

Pompierii și călăreții defiléză acum pe dinaintea deputaților, și deschid cortegiul. Deputații se urcă toți în trăsurile și la pas merg în oraș, printre zidurile mulțimei. Din ferești fálfaiau batistele, cei de jos își descopereau capetele și făceau să se clatine vėzduhul de strigătele de „*Să trăiască*”, ear' dinspre biserică bubuiau tréscurile, vestitóre de mare și rară serbare.

Primire întru adevăr măreță, împăratéscă, de care deputații nostri își vor educa vecinic aminte.

Au mers deadreptul la biserica gr. ort. română, unde au ascultat sfânta liturgie, oficiată de protopresbiterul Buziașului, *Ioan Pepa*, și alți patru preoți. Biserica noastră, cât e de spațioasă, se umpluse de lume. Răspunsurile liturgice le-a dat vestitul cor al Lugojenilor, condus de maestrul *Vidu*.

*

Adunarea s'a deschis apoi la orele unu și jumătate. Curtea bisericii era plină de public românesc. Domnul *Virgil Tomici* mulțamește tuturor pentru că i-au dat ascultare și au venit la conferență, și propune să mērgă o deputațiune la proto-

popul *Dr. George Popoviciu* ca să l'invite să prezideze și conducă adunarea, și să invite și pe domnii deputați români la adunare.

În curând apare simpaticol domn protopresbiter *Dr. Popoviciu*, însoțit de deputații: *Dr. Mihályi*, *Dr. Vlad*, *Dr. Saciu*, *Dr. Novacu*, *Dr. Comșa*, *Dr. Ștefan C. Pop*, *Vasilie Damian* și *Ioan Răsu-Șirianu*, și mulțimea îi primește cu urale egomóbe.

Toți urcă podiul înalt, ridicat în curtea bisericii, și apoi protopresbiterul *Dr. Popoviciu* deschide adunarea cu clasica vorbire, pe care am avut onóre a vi-o trimite eri. (Am publicat-o în numărul penultim al ziarului nostru. Red.)

Au luat apoi pe rând cuvântul toți deputații, și pe lângă ei și dl *Vasilie Goldiș*, secretar consistorial în Arad, rostind vorbiri însuflețitóre asupra datorinței noastre de a ne câștiga drepturile prin luptă. Le-a răspuns în urmă țeranul și episcopul *Ioan Vasiu* din Satu-mic, și la propunerea presidentului adunării, a protopresbiterului *Dr. George Popoviciu*, adunarea votează în unanimitate, cu mare însuflețire, următorul proiect de rezoluțiune:

„Noi Români din comitatul Caraș-Severin adunați azi la 23 Oct. (5 Novembrie) 1905 în Lugoj în conferență publică, declarăm:

I. Că ținem mai presis de tóte la limba și naționalitatea noastră, și mai în urmărim de cât să le schimțăm;

că ținem la biserica și școala noastră confesională românească și gata sântem să știm să le apărăm.

Cerem deci, ca mai întâiu să se ștergă tóte legile și ordinațiunile civile, școlare și de ori-ce natură, prin cari se atacă și neîndreptățește limba și naționalitatea noastră și prin cari se vatămă autonomia bisericii și școlii noastre românești confesionale.

Pretindem să se facă legi fundamentale, prin cari să se recunoscă naționalitatea noastră română și drepturile limbei noastre românești pe tóte terenurile vieții publice, mai departe să se aducă legi prin cari să se respecteze neatinsă autonomia bisericii și a școlii noastre românești confesionale și să ni-se deo garanță, că legile au să se ducă în îndeplinire în mod nepărtinitor, cinstit și frățesc, și spre acest scop se vor aplica în slujbele publice din întreaga viață a statului bărbați harnici și demni și din nația noastră românească.

Declarăm deci sus și tare, că cine să légă cu noi a elupta aceste pretenșiuni drepte și constituționale ale noastre, cu acela ne înșoțim a lupta împreună, și fiind-că tóte partidele actuale parlamentare din țera, afară de partidul naționalităților, au scris pe stégul lor scopuri tocmai opuse și nimicitoré drepturilor cari le pretindem noi Români, nu ne putem alătura la nici una din acele partide ostile, ci ne declarăm contrari acelora, căci drepturi politice fără de recunóșterea naționalității noastre, fără drepturile limbei, bisericii și ale școlii noastre românești — nu ne trebuie, nu le primim de la nime, și mai puțin de la cei-ce voesc a ne schimba și naționalitatea, — căci nu vrem să fim nici când cetățeni cu drepturi cât de mari, fără a rămânea Români.

Cu tóte acestea nu ne subțragem de la împlinirea și mai departe a datorințelor noastre cetățenești, și vom da dare și câștig și mai departe, fără privire la starea de ex-lex.

II. Ținem la programul partidului național român și la hotărârile conferen-

nelor naționale, pretindem soli caritatea în respectarea concluderilor conferențelor naționale, și ne legăm a lupta și a desvolta deplină activitate pe toate terenele vieții publice, bisericești și școlare, și în deosebi vom fi activi ca să alegem deputați pentru parlamentul țării din nația noastră românească și cu programul nostru, și pentru acest scop să se organizeze de pe acum pentru fie-care cerc electoral comitet de acțiune.

Dorim ca votul pentru toți — universal — să se introducă așa, ca tot cetățenul major, fără privire la cens, fără restricțiune, să aibă drept de alegere.

Așteptăm de la tot alegătorul ca să-și prețuiască dreptul său de alegere scump câștigat, să nu-l arunce, nici de placul nici de dragul nimănui, ca de vânzare, ci să-l folosească numai după inima și mintea sa curată și românească, pentru bunurile sale, căci cu noi nime nu ține — noi singuri zid să fim, căci numai așa vom fi vrednici de dreptul de a fi alegători, și numai atunci alegătorul va fi om cinstit de frații săi și de totă lumea și binecuvântat de străbunii din mormânt și fiii și nepoții din viitor.

Vom arăta și zbiciul amestecul puterii publice și presiunea oficioasă în scopul nimicirii, seducerii și falsificării dreptului de alegere, pentru-că vom, precum și legea și constituția voastră, ca numai adevărații aleși ai poporului să ajungă deputați și reprezentanți ai lui în parlamentul țării, precum și în toate celelalte instituții de drept public.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Se inserase binișor când s'a încheiat adunarea și mulțimea s'a respirat în cea mai bună ordine. Nu s'a întâmplat nici un incident neplăcut. Au sosit număröse telegrame, cari au fost cetite în cursul adunării. S'era a fost apoi cină mare și comună la „Concordia“ cu toate număröse și însuflețite.

Activitatea e decretată deci acum și pentru Banat, și datorința tuturor este să se pună din vreme pe lucru, ca la timpul său să potă fi de fapt și inaugurată. Adă Dómne earși vremea din trecut, când comitatul Caraș-Severin nu trimitea de cât deputați naționali români la dietă! Și nu mai de la hărnicia noastră depinde, să fie earși așa, în cel mai apropiat viitor!

Raportor.

Din Mercurea.

— Conferență învățătorească. —

— Joi, 26 Octobrie n.

(Fine)

În ședința a doua, care să începe la orele 2, să comunică cele scrise în „Néphantók lapja“, referitoare la cele spuse de

și subinspector Mirtse Lajos, cari în scurt sunt armătorele.

În ședința din 23 Septembrie. — Conducătorii societății Eotvos au discutat asupra a doua idei mari și binefăcătoare pentru învățătoria din totă țera.

Prima din aceste este înființarea unui sanatoriu pentru învățătorii bolnavi de plumăni și de grumazi, spre care scop înaltul ministru de culte a pus la dispoziție suma de 100.000 cor. și înființarea unei societăți de înmormântare.

Față de înființarea sanatoriului, nefiind suma de 100.000 îndestulătoare, să hotărăște, ca să se caute căi și mijloce, pentru a se mări acest fond, ear' referitor la a doua, după-ce înființarea unei astfel de societăți întâmpină greutate, s'a pus în legătură cu banca de asigurare „Nemzeti“, care în schimbul unei taxe de 35 fileri pe lună d. ex. dă unui inv. de 25 ani la înscriere, la mórte suma de 200 cor.

Înființarea sanatoriului și noi inv. confesionali o socotim de una dintre cele mai mari binefaceri pentru învățătorime, și hotărâm, ca să ne dăm tot concursul nostru.

A doua însă nu ni-se pare destul de favorabilă, — fiind-că prin o astfel de asigurare trebuie să plătim de la înscriere până la mórte, ceea-ce nu este recomandat, căci învățătorii pensionați, de multe-ori primesc pensuni mici, și plățirea acestei asigurații le face greutate.

După o discuție serioasă hotărâm, ca ideea înființării unei societăți de ajutorare, care să fie condusă de noi de învățători, cu toate că prezintă favoruri, să se abandoneze, și să se facă asigurațiune la o bancă de asigurare, care va da cele mai multe favoruri. După-ce pe o listă să subscriu toți cari sunt gata a se asigura în felul acesta, și după-ce numărul lor este de așa, ca să putem căpăta favoruri, să hotărăște ca inv. I. Crișan să se pună în conțelegere cu diferite bănci de asigurare și rezultatul în timpul cel mai scurt să-l aducă la cunoștință, când se va face și asigurarea.

Discuțiunea asupra fondului de binefacere se amână pe ședința viitoare, când se vor prezenta și statutele necesare.

Urmază la ordinea zilei: prelegerea practică din limba magiară: A tavasz, lucrată de C. Țintea, care să declară de succésă. Prelegerea această însă dă ocaziune de discuțiune asupra propunerii limbii magiare în școlile noastre și asupra cărților, după cari e a se propune.

După-ce la această discuțiune au luat mai mulți parte, am ajuns la rezultatul, că nici după cărțile lui Schullerus-Popovici, nu să ajunge la rezultatul dorit, ci e de lipsă ca să se scrie altele, cari să cuprindă și material din alte studii.

Cu această se termină ședința.

Leonil.

tându-și stăpâni dorul după o calificăție mai deplină în pictură, își ia refugiul la Blaj, unde se vede că avea vre-un prieten, care îi pune în vedere o bursă din fundațiunea Ramonțiană în schimbul trecerii lui la biserica gr. cat.

În Blaj trebuie să fi petrecut mai multă vreme, până ce i-s'a hotărît sórtea bursei, ce aștepta, și în decursul acestei vremi s'a ocupat cu pictura și cu arta fotografică.

Între hârțile lui am aflat și o fotografie spălăcită a consistoriului din Blaj de pe acea vreme, precum și fotografia metropolitului Al. Șuluțiu în mai multe poziții. În rugarea pe care o adresază consistoriului din Blaj, spune între altele: de la anul 1848 încóce, precum în Bănat, așa și în patria mea m'am silit a mă îndeplini în arta picturii. Insetat însă fiind de una perfectiune mai înaltă întru deprinderea suspomenită, cuget a mă duce spre scopul acesta în academia Artelor-liberale la Viena, dar' neavând mijlocele cele de lipsă... se rógă pentru un stipendiu din fundațiunea Ramonțiană. (28 Februarie 1853). Nici pe această cale nu și-a putut ajunge însă idealul, ceea-ce la făcut să-și ia gândul de a se mai pută procopsi cu ajutor străin, și să-și vadă mai cu dinadinsul de o desvoltare a talentului său prin puterile proprii și prin silințele sale.

Revistă esternă.

Suspțină în Muntenegru. Prinicipalele Nicolae al Muntenegrului a adresat o proclamație către popor, în care declară, că pentru promovarea dreptății și a libertății, precum și cu scop de a promova patriotismul Muntenegrenilor, ordonă alegeri de deputați libere și va convoca scupștina pe sf. Nicolae a. c. Din inițiativă proprie dă apoi unele drepturi spre rezolvarea cauzelor poporului și invită pe deputați, să stabilească dispoziții potrivite pentru a asigura fericirea și bunăstarea patriei.

Ministeriul ruseșc. Cu ziua 6 Novembre n. a fost numit contele Witte prin rescript împărătesc ministru-president responsabil al Rusiei, cu îndrumarea să prezenteze Țarului spre întărire lista cabinetului. Până în momentul scrierii acestor șire însă guvernul ruseșc încă nu e format.

Independența Finlandei. Țarul Nicolae, prin un manifest dat din 4 Novembre n. redă țerișorei Finlanda toate drepturile pe cari le avea mai înainte, și cari iau fost detrase, rënd pe rënd, cu începere de la anul 1899. Senatul țerii a fost îndrumat să-și începă funcționarea, și să pregătască proiecte de lege pentru libertatea presei, pentru libertatea cuvântului, a întrunirilor publice, și pentru formarea unei adunări naționale pe baza sufragiului universal. Manifestul a fost primit cu mari ovațiuni din partea întregii populațiuni din Finlanda.

Asasinarea din Cupșeni.

Dej, 21 Octobrie v.

On. public își va aduce încă aminte de asasinarea bătrânului și demnului protopresbiter gr. or. român Samuil Cupșa din Cupșeni, întâmplată în noaptea dintră 24 și 25 Martie a. c. st. n. în Cupșeni, — despre care întâmplare s'a scris atunci și în ziarul acesta, — asasinare comisă cu o cruditate de fiară sălbatică în timpul amintit, când numitul protopresbiter dormia liniștit în patul său, fără a se trezi la intrarea asasinilor.

Dénsul după o agonie de 7½ ore a murit, fără să fi fost capabil să zică barrem un cuvânt și fără să-și fi putut mișca vre-un membru al corpului, căci din mâinile asasinilor a rămas abia resuflând din când în când pe patul în care l'au ucis, lovindu-l cu pari în cap, zdrobindu-i craniul. Dar' a rămas încă în viață dómna protopopésă, pe care făptuitorii, cu intențiunea de a o asasina și pe ea, au maltratată o în modul cel mai înfiorătoriu. A rămas schilăvită și astăzi ea este un mort viu.

Asasinii: Șofron Filip, Ioan Cupșa, Alexandru Cupșa, Ioan Curău a Petri, co-ciș, Samuil Cupșa, faur și Maria Cupșa servitoare, toți parte foști, parte atunci actuali servitori ai protopresbiterului, au fost prinși, și dintră ei cei trei dintăiu, ascultați unul câte unul și în deosebit loc, au recunoscut fapta în toate amănuntele ei înaintea gendarmilor, înaintea antistiei comunale, înaintea judeului de instrucție și a procurorului, — dar' cei trei din urmă nu, de-și cei trei dintăiu și pe ei i-au mărturisit de complici, cu cari împreună, cu excepțiunea servitorei, au ținut sfat în sara din 20 și 22 Martie a. c. st. n. statorind detaliurile și timpul asasinării, cu scopul de a jefui cele 70.000 coróne, ce se vorbia că ar fi rămas ca moștenire după Dr. Victor Cupșa, fiu al protopresbiterului asasinat.

În decursul închisorii preventive însă cei în recunșterea și-au retras toate mărturisirile și așa au negat și ei toate.

În zilele din 2 până inclusive 7 Oct. a. c. st. n. s'a ținut în această afacere pertractarea finală înaintea curții cu jurați a tribunalului reg. din Dej, asistând ca auzitori inteligența cea mai alésă din orașul Dej.

Procuror a fost contele Lázár Kalmán, jude de instrucție Eugen Salca, român gr. cat., care pe când procurorul a cerut să fie ascultat, și-a luat concediu de 3 zile, ear' familia protopresbiterului și-a angajat de acuatoriu privat pe avocatul Dr. Alexandru Chereștesș din Dej. President al tribunalului a fost, energicul jude Almai Ferenç.

Acușaii au negat făptuirea până în fine. După ascultarea lor, procurorul a abstat de la acusa de asasinare și a susținut omorul intenționat.

După terminarea ascultării martorilor, — cari au dovedit numai împrejurări laterale, dar' din cari se putea deduce, că acușaii sunt făptuitorii, — procurorul, în lipsa de dovezi, a abstat față de cei din urmă trei acușai și de la acusa de omor intenționat, dar' a susținut o advocatul familiei.

Jurații la rëndul lor și la întrebările formulate de tribunal, au deliberat timp de aproape 2 ore și au aflat de vinovați pe cei dintăiu trei acușai în omor întâmplat din vătémare gravă corporală, pe servitore (acusata a IV-a) în crima de complice la acest omor, fiind-că ea a dat lumini și deslușiri în acea noapte la ucigași, pe o feréstă a culinei din locuința protopresbiterului; ear' pe Ioan Curău a Petri și pe Samuil Cupșa, faur, i-au declarat de nevinovați.

În urma acestui verdict, tribunalul a condamnat pe Șofron Filip și pe Ioan Cupșa la câte 9 ani, — pe Alexandru Cupșa la 5 ani temniță grea și pe servi-

gescu sau M. Popp, e o pictură cu care pôte fi mulțămită ori-care biserică de la sate.

Morariu a mai fost pe lângă acestea și un bun portretist. În Seliște, unde el a trăit de pe la anul 1870 până la mórtea sa, a lăsat o sumă însemnată de portrete frumoșe, făcute de el, s'au după fotografii s'au după natură. În aceste portrete s'au păstrat câteva venerabile figuri din trecutul mai apropiat al Seliștei, precum și porturi și tipuri de țeran.

Am văzut și la espoziția Asociațiunii din vara această chipul pictat de Morariu, al unui țeran din Laz, care era o frumșetă de om, încât a trebuit să atragă atenția privitorilor.

În urma lui Morariu au rămas cele două fete ale lui: Emilia și Elisaveta, cari îi cultivă memoria și cari cultivă și arta picturii învățate de la tatăl lor. De-și pictura acestor două „pictorițe“ nu ajunge înălțimea picturii tatălui lor, merită totuși totă atențiunea mai ales prin faptul, că și ele, de-și femei, au pictat pentru foarte multe biserici. Așa în Anpaș au pictat iconostasul întreg, la Aolru, la Bozeș (lângă Murăș), Bistrița, Lăsaia-român, Jina, Oriat, Gurariului, Săcel, de asemenea au pictat pentru biserică diferite icóne, precum și pentru cele trei biserici din Seliște, cari cuprind mai multe icóne de

FOIȘORĂ.

Din viața noastră.

Pictorul Ioan Morariu.

(Fine)

De la datul acesta până la 1851 a petrecut în comuna sa natală, unde s'a deprins cu cea mai mare strădanie cu pictura și a arătat în acel timp într'nsa sporiu prea frumos spre îndestularea și mulțămirea comunei întregi. Dinsul a viețuit totdeună în cea mai mare moralitate, rămânând și în timpul cel greu de revoluțiune neclătit credincios înaltei case austriace, după-cum ne spune un atestat dat de „diregătoria comunei Laz în 10 Februarie 1853, atestat întărit cu „sigilu (romănesc) comunei Lazu“ și cu iscălitura judeului, a notariului, a dascălului și a juraților.

În 16 Iunie a aceluiași an își liberează un pasport pentru România, unde să se ducă pentru completarea studiilor lui de pictură (weitere Ausbildung in der Mahlerkunst, după-cum spune pasportul austriac), dar' lipsa de bani se vede că l'a împedecat de a-și pută vedea visul în ochii. Neputând merge în România, la 26 Octobrie 1851 se așeză în Sebeșul românesc, unde se îndeletnicește cu pictura până în 5 Martie 1853, când ne mai pu-

torea Maria Cupşa la 3 1/2 luni închisore; — ear' pe Ioan Curău a Petri, cociş, şi pe Samuil Cupşa, faur, în lipsă de dovezi i-a absolvat, punându-i la moment pe picior liber. Dintră condamnaţi numai Alexandru Cupşa s'a mulţămît cu sentinţa, ceialaltă au înscinat recurs de nulitate.

Astfel s'a terminat pertractarea acestei asasinări cumplite, care a umplut de gróză şi fior pe toţi locuitorii din acel ţinut. *Aristid.*

Din protopresbiterate.

Convocare.

Pe Mercuri, 23 Novembre v. a. c., convoc conferenţa preoţescă anuală, care se va ţine în şcolă noastră din Sighişoara cu următoarea

Programă:

1. La 8 ore serviciul divin (sfânta liturgie) cu invocarea sfântului duh, oficiat prin preoţii Zaharie Gansa, paroh în Ferihaz, şi Ioan Cristea, capelan în Şaeş. Predică pentru Dumineca întâia după Rusalii prin parohul Onoriu Sas, din Daneş, la care serviciu fiecare preot dator este a lua parte.
2. La 10 ore deschiderea conferenţei prin protopopul-president.
3. Constatarea celor prezenţi.
4. Comunicarea ordinelor consistoriale dte 30 Decembre 1904 Nr. 13788 Bis. şi dte 12 Februarie 1905 nr. 1075 Eptr.
5. Discuţiune asupra modului, cum au oficiat preoţii serviciul divin şi asupra predicii.
6. Presentarea raportului în scris din partea preoţilor în restanţă referitor la înfiinţarea de reuniuni femeieşti, şi constituirea tinerimei adulte în societăţi.
7. Presentarea raportului în scris din partea fie-cărui preot despre modul, cum a aplicat conclusele conferenţei anului trecut, cum şi despre rezultatele obţinute.
8. Esmiterea de comisii pentru censurarea acelor raporte, şi referare, apoi discuţiune în obiect.
9. Cum are să îndeplinească preotul ca spiritual (duhovnic) mărturisirea (spovedania) credincioşilor? Elaborator parohul Ioan Muntean din Sighişoara.
10. Chestia tipării „Planului cronologic” despre agendele oficiale ale parohilor în decursul anului.
11. Propuneri de sine stătore.
12. Defigerea locului pentru proxima conferenţă.
13. Designarea verificatorilor procesului verbal.
14. Încheierea conferenţei.

Sighişoara, 19 Octobrie 1905.
Dimitrie Moldovan
protopop.

Convocare.

Conferenţa preoţescă din protopresbiteratul Murş-Oşorheiului pe anul 1905 prin această se convocă pe Mercuri în 9/22 Novembre a. c. în Murş-Sângeorgiu cu următorii

Program:

1. La 8 ore a. m. serviciul sf. liturgii cu invocarea duhului sfânt, săvârşit de parohii: Ioan Vătăşan din Petea-de-câmpie, Parteniu Mateiu din Corconca şi Alexandru Borda din Muşin.

aceste pictoriţe. Indesebi sunt iubite cele două icône de predilecţie ale lor: Isus binecuvântând şi Maica Domnului cu Isus în braţe. Aceste sunt foarte lăpăte la noi şi mai ales foarte iubite. Am avut ocazia să ved, cum din o casă din Selişte au fost depărtate cele două icône frumoşe, una — Mater Dolorosa — de Carlo Dolci, şi cealaltă — Ecce homo! — de Guido Reni — şi înlocuite cu cele două icône ale „zugrăvitorilor“.

Am infripat în câteva cuvinte viaţa şi activitatea lui Ioan Morariu în convingerea, că această pagină modestă a trecutului nostru va îndemna şi pe alţii să aducă contribuţii, unele mai însemnate, altele mai neînsemnate, făcând astfel cu timpul posibilă infriparea întregului trecut cultural al nostru, așa precum ni-a fost dat să-l avem.

Selişte, în 27 Septembrie 1905.

N. Foişor.

(Onisfor Ghinea)

Predică: Despre sf. taină a botezului. Cu lucrarea şi predarea acestei predici se însărcinează parochul Ioan Bărsan din Egerseg, eventual parochul Pavel Suciu din Ghernesig.

Părăstas după răposatul preot Ioan Moldovan din Vidrasău.

2. La 10 ore a. m. deschiderea conferenţei.

3. Constatarea numărului celor prezenţi.

4. Discuţiune asupra serviciului divin şi predicii amintite în punctul 1.

5. Tema: „Despre însemnătatea diferitelor reuniuni şi asociaţiuni”, prelucrată de parochul Stefan Stoicoviciu din Murş-Cristur.

6. Raport general: „Despre paşii întreprinşi şi măsurile luate în parochiile din tract cu privire la cele necesare pentru înaintarea parochiilor”, compus de parochul Zaharie Oprea din Bandul-de-câmpie, pe baza rapoartelor speciale ale preoţilor.

7. Rapoartele speciale ale preoţilor: „Despre modul cum a aplicat fie-care în parochia sa învăţăturile şi experienţele câştigate la conferenţa anterioară, despre greutăţile întâmpinate şi despre rezultatele obţinute“.

8. Curenţii.
9. Închiderea conferenţei,
Murş-Oşorhei u, 25 Octobrie 1905.

Stefan Russu
protopresbiter.

NOUTĂŢI.

De la comitat. Membrii congregaţiei comitatului Sibiu, cari în şedinţa din 31 Octobrie n. c. au fost realeşi ca membri în comisiunea administrativă, au adresat în 6 Novembre n. c. scrisore colectivă domnului vice-comite al comitatului Sibiu, comunicându-i, că mulţămesc reprezentanţei municipale pentru noul semn de încredere, dar' după ce nu au prospecte se potă apăra legea şi constituţia în comisiunea administrativă faţă de puterea volnică, — nu pot se primăsa alegerea. Congregaţia va avea deci să alegă de nou membri în comisiunea administrativă. Cei aleşi în rândul trecut sunt următorii: Dr. C. Wolff, Dr. Oscar Meltzer, Dr. N. Bruckner, Karl Bock, Karl Hannehaim, Dr. Liviu Leményi, Parteniu Cosma, Friedrich Schreiber, Josef Mofardt şi Heinrich Wächter. Probabil vor fi realeşi şi a două oră.

Un jubileu. La 1 Noembrie s'au împlinit 25 ani de când a intrat în serviciul „Albinei” actualul cassariu dl Iuliu Popescu. Din acest incident funcţionarii băncii „Albina” au aranjat Sâmbătă seara un banchet la Stadtpark. S'au rostit numeroşe toaste. Cel dintăiu de directorul „Albinei”, dl P. Cosma, care a adus elogii zelului şi inteligenţei dlui Popescu, azi cel mai vechiu funcţionar al „Albinei”. Ne alăturăm şi noi la doririle de bine aduse din acest incident dlui Popescu din toate părţile.

† Ioan Grama de Reuşor, advocat emerit, şi în urmă funcţ. com. pens., după lungi şi grele suferinţe şi-a încheiat viaţa zbuciumată în 8 Nov. la 5 ore p. m. în etate de 70 de ani în Reuşor, unde rămăşiţele sale pământeşti au fost depuse spre odihnă vecinică, astăzi Vineri în 10 Nov. la 2 ore p. m. în cimitierul bisericeii gr. ort.

Sfântul sinod al bisericeii autocefale ortodoxe române în şedinţa de Luni, a votat textul scrisorei prin care răspunde la scrisorea cunoscută a patriarhului din Constantinopol. Prin acea scrisore sinodul arată patriarhului, că biserica autocefală română respectă legătura dogmatică cu patriarhia, şi va face ca în totdeuna această legătură să fie respectată. Membrii clerului însă, pe lângă îndatoririle lor bisericesti, mai au şi drepturi cetăţeneşti, pe cari le pot esereita în voe, fără amestecul sinodului; şi membrul acestui înalt corp bisericesc, care a presidat o întrunire naţională, Arhiepiscopul Sofronie Vulpescu Craioveanul, nu s'a abătut de la îndatoririle sale, nici în această împrejurare s'au discutat chestiuni bisericesti naţionale.

„Corpus nummorum Romaniae.” Dl N. Docan, un distins diplomat şi numismat român, prepară lucrarea cu titlul de mai sus. Ca să studieze toate piesele referitoare la trecutul Munteniei şi Moldovei, s'a abătut şi în Capitala Ungariei, la Muzeul-naţional, unde a aflat o admirabilă colecţie numismatică privitoare la istoria principatelor române. Fiind-că n'a putut-o studia în întregime, dl Docan se va mai întorce încă la Pesta.

Cruce furată din biserică. Nu de mult s'a furat din biserică sârbescă din Sin-Miclăuşul mare o cruce de aur scumpă, lucrată foarte frumoş. S'au făcut cercetări, fără rezultat. Dar' în săptămâna trecută s'a găsit crucea despoiată de aur, într'o sobă a unui restaurant din Timişoara. Bănuţi sunt nişte ómeni din Beşenova-vechie. Cercetarea s'a pornit din nou.

Ruşii despre Aromâni. Ziarul rus *Razsvet* din Petersburg în articolul de fond din numărul său de la 11/24 Oct. tipăreşte o amănunţită dare de semn asupra situaţiei Aromânilor din Macedonia. Amintind, că o pleiadă de Aromâni s'a ilustrat în literatura şi stiinţa greacă, arată că chiar *Coletii*, marele om al Greciei moderne, a fost aromân, apoi arătând îngratitudinea Grecilor faţă cu Românii, conchide zicând: „Graeca fides nulla fides!” Adevărat!

Ajutorarea familiilor române din Macedonia. În urma unui raport al dlui L. Duma, legaţiunea română din Constantinopole a semnalat ministerului afacerilor streine starea nenorocită, în care se găseşte mai multe familii de aromâni, din cauza asasinatelor bandelor greceşti. Aceste familii se află în cea mai mare miserie şi în ruma propunerilor dlui Duma, inspector al şcolilor şi bisericilor române din Turcia, se solicită o penzie lunară de câte 30 şi 40 lei (pentru familiile: Bajdechi, Hristu şi Papa). Ministerul afacerilor streine a mijlocit, ca aceste penzii să fie înscrise în bugetul ministerului instrucţiei cu începere de la 1 April viitor. Până atunci penziile de la 1 Octobrie curent se vor plăti din fondul diplomatic; sumele au şi fost expediate de legaţia română din Constantinopole.

Alegere de preot, a fost Duminecă 23 Octobrie v. în comuna Găgăş, tracul Făgăraşului, cu care ocaziune absolutent de teologie Vasile Debu a primit 48 voturi, Vasile Spătaru 9 voturi. Cel dintăiu a fost proclamat ales.

Statistică elocventă. Se ştie despre antisemitismul adevăraţilor români din regat, ca şi despre adversarii lor convingşi de argumentele... sunătoare ale Ovreilor. E interesant să dăm statistica Iaşilor, capitala Moldovei de odinioară, ca să se vadă un fenomen ciudat. În 1905 populaţia totală a acestui oraş e de 80,000 suflete dintră cari: 30,000 Români, 40,000 Ovrei şi 10,000 alte neamuri. La 1803 erau în Iaşi 500 Ovrei, la 1849:5000, la 1879:20,000 şi la 1900 erau 30,000. Ultimii 5 ani au adus un sporiu de 10,000.

Ciocnire pe Dunăre. Vaporul italian *Serbia*, mergând din Brăila, în dreptul oraşului, voină a face o curbă spre a acostă, s'a lovit de vaporul olandez *Celena*, care staţiona. Ancora acestui vas a pătuns în vaporul „Serbia”, spărgându-i pupa şi rupându-i două table şi barcarul. Pagubele sunt însemnate. Vasul avariata rămas în port spre a-şi face reparaţii.

Nebogatov — acasă. Admiralul rus Nebogatov, care s'a predat Japonezilor cu întregă flota sa în stămintărea de la Ciuzima, a trecut prin Franca cătră St-Petersburg cu suita sa de oficeri. Admiralul e foarte posomorât şi se plânge cu amare cuvinte, că cei din capitală nu vreau să-l asculte, de-şi a trimes acte justificative la Petersburg. Şi dór el nu s'a predat de bunăvoie, căci de odată i-au încunjurat 4 corăbii ale lui 27 corăbii japoneze şi nenumărate torpilóre. Ómenii lui voină să móră, dar' el n'a îngăduit jertfa această fără de folos. Şi nu pótă înţelege Nebogatov, pentru-ce pe el nu-l ascultă, când şi pe marinarii răzoraţiţi de pe vasul Potemkin i-au ascultat? — Ciudată lume şi în Rusia ceea, Dómnă. Nu înţelege nici ea pe cei — Iaşi!

În loc de anunţuri de căsătorie. Aniţa Stan n. Vidrighin şi Vasile Stan, profesor semin., au dăruiit fondului de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare suma de 15 cor.

Himen. Eleonora Grama şi George Bărescu, anunţ sârbărea cununiei, lor care se va celebra Duminecă în 6/19 Novembre a. c. la 2 ore p. m. în biserica gr. ort. din Reuşor.

Pentru catedrală. Din lista publicată sub titlul acesta în numărul 113 al ziarului nostru a rămas netipărit numele domnului învăţătoriu din Dêrştele-Braşovului, *Daniil Martin*, care a contribuit la fondul catedralei cu 10 Coróne. Facem întregirea pe calea această.

Sinucidere în palat. În palatul regal din *Drezda* s'a sinucis de curând fiul majorului Preussner. Tinêrul s'a prezentat la palat şi a pretins să-l conducă înaintea regelui, pentru-că vrea să vorbescă cu el. Purtarea lui agitată li-a părut suspectă ofiţerilor de curte şi deci l'au refuzat. Atunci nefericitul, suferind de-o bólă mentală, s'a împuşcat.

Darurile Aicei Roosevelt. Ficei presidentului Statelor-Unite îi trimit stăpâni din Orient atâtea daruri, în cât abia are cu ce plăti la vamă pentru ele, — Roosevelt nefind om bogat. Aşa a trebuit să plătescă acum suma dintră 30 şi 60 mii de dolari!

Se teme sultanul. Deja de mai de mult se iau la Constantinopole cele mai mari măsuri de apărare pentru conductul Ramazan de Duminecă, când va peregrina Sultanul în Stambul, la haina profetului lui Allah!

Avertisement. Zi de zi creşte numărul preparatelor recomandate sub diferite numiri contra reumei şi podagrai. Tóte acestea însă nu pot influinţa încrederea ce o păstrează publicul de mult alifiei Zoltán. Acestă alifie universal renumită nu este a se confunda cu articlii, cari pe lângă alte bóle vindecă şi reuma şi podagra. Alifia Zoltán se întrebuinţează numai contra podagrai şi reumei, şi la aceste morburii — după recunoştarea mai multor medici distinşi — este de fapt nefatrecută. Sticlele cu 2 cor. în farmacia producătorului Béla Zoltán, Budapesta, V, Szabadságtér.

Teatru. Opera „Pufferl” dată Mercuri seara, e destul de drăguţă, pentru a face direcţiunii mai de multe-ori casă plină. Rol de frunte au avut: dşoara Weber şi domni Pistol şi Burger. Au încassat multe aplause. Joi seara s'a dat comedia „Lumpengesindel”, care e mai slabă decum i-a mers vestea. Nu a prea mulţămît lumea. Măne, Sâmbătă se va da piesa „Die Karlsschüler”, reprezentatie clasică. Duminecă: după amiază „Kühnheits-luft”, seara „Pufferl” şi Luni „Lutl”.

Morburile de plumăni adătoare în stadiul prim se pot vindeca cu „Sirolin”, remediu recomandat de cei mai distinşi medici. Chiar şi în cazuri mai înaintate produce îmbunătăţire surprinzătoare. „Sirolinul” se ia bucurat atât de copii cât şi de crescuţi, pentru mirosul şi gustul său plăcut. El nu supără stomacul, ca creosotul şi preparatele sale; din contră, după scurtă folosire ridică apetitul.

Posta redacţiei.

Rêhdu. Raportul primit. Aşteptăm şi celalalt. De acestea trimite, căci totdeuna sunt bineprimite. Dar' să fie cât se pótă de scurte.

Sebeş. La înpunsături fără rost şi fără basă, e de prisos a se da răspuns. Ne putem sili pe nime să înţelgă acest ce nu vrea să înţelgă.

Invetăcel

cu 2 sau 3 clase gimnaziale săă imediată aplicare în Tipografia arhidiecezană.

Este recomandat de cei mai distinşi potesori ca remediu eminent contra: **morburilor de plumăni, afecţiunilor organelor de respirare, ca bronhită acută, tusă convulsivă, convalescenţilor după influenţă.** mai ales este recomandat în urma gâstului şi mirosului sau plăcut se ia cu plăcere şi de copii. Farmacia cu 4 cor. sticla. Comparătorul să fie atent, ca să-care sticla să fie provăşită cu firma următoare:

Sirolin

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (H)

Ne mai pomenit de eftin!

500 bucăți cu numai 1 fl. 85 cr.

Un admirabil orologiu anker de precisiune, se trage la 36 ore, cu lanț aurit, 1 ac de cravată cu briliant simili, 1 inel aurit cu imitație de pėtră pentru domni sau dame, o minunată garnitură constătătoare din manșete, gulere și bumbi de pept din aur-dublė 3%, 6 batiste de in, 1 recuist de scris elegant de busunar din nichel, 1 admir. oglindă în cutie și pepten fin, 1 săpun cu miros plăcut, 1 carte de notițe frumos legată, 12 ilustrate cu bărbați renumiți, 72 penițe engleze de birou și alte 395 diferite obiecte, de lipsă în casă. Tote aceste obiecte, împreună cu orologiu care singur e vrednic banii, costă numai fl. 1.80. Trimite cu ramburs sau per cassa

Casa de esport

H. SPINGARN, Krakau, nr. 80

Dacă se comandă 2 pachete dau un cuțitaș cu două tăițe gratis. Dacă se comandă mai multe pachete la fiecare pachet câte un cuțitaș.

Pentru ceea-ce nu convine se retrimite banii.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie Cor. 3.—

Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) „ 1-60

Povesti pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) ediția II. „ 2.—

Carte de citire a II-a „ —50

Noul Abedar „ —40

Călăuza noului Abedar „ —20

Dr. Daniil P. Barcianu. Viața și activitatea lui „ —50

Se pot procura de la

Librăria arhidieceșană.

A apărut:

Calendarul arhidieceșan

pe anul
1906

și se pōte procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu. Prețul 40 fileri, cu șematism 80 fileri, plus porto postal 10 resp. 20 fileri.

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură în întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Tėrnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal)

care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care pōte lifera vițe frumoșe și în tōte privințele (84) 12—47 neescepționabile.

Catalog ilustrat cu numărōse scrisori de recunoștință gratis.

Devisa: Fie-care bucată de săpun Schicht e curată și liberă de ori-ce substanțe păgăbitōre

Săpunul Schicht

(săpun cu cerb ori cu cheiă)

e cel mai bun și mai eftin, pentru ori-ce albituri și pentru ori-ce metodă de spălat.

Garanță: 25,000 cor. plătește firma Georg Schicht în Aussig fiecareia, care dovedește, că săpunul ei cu numele „Schicht“ conține orecari adausuri stricaciōse.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, sgărçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgărçiuiri de stomac, lipsa poștei de mănecare, receală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tōte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deōre-ce „Ciasul-Volta atāt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios opriț fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă fu deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție fōrte slabă.

Espedite din centru și locul de vėndare pentru țeră și strălnătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42, v colțul strada Kálmán.

Somatose

Albumină de carne.

Cel mai eminent mijloc producător de apetit, și întăritor de nervi.

Se capetă în farmacii și drogerii.

[39] 16—20

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

Sibiu, str. cispădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- ☛ asigurări contra focului și esplosiunilor,
- ☛ asigurări de viață și de rente viagere,
- ☛ asigurări contra furtului prin spargere,
- ☛ asigurări de grindină,
- ☛ asigurări de accidente și de sticlă.

↔ Valori asigurate 105 milioane corone. ↔

••• Despăgubiri prestate 7 milioane corone. •••

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din tōte comunele mai mari. (271) 1—52

Turnătoră de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

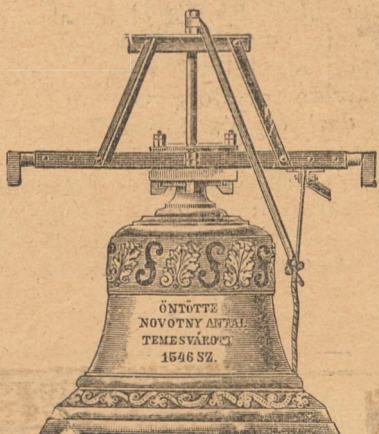
ANTONIU NOVOTNY

în Timișōra-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum și la repararea clopotelor stricate mai departe spre facerea de clopote armonioșe, pe lângă garanță de mai mulți ani, le fie-care mărime, provēzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întōrce clopotele cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce sunt bătute de o lature, prin ceea ce sunt mântuite de a se strica. Cu deosebire recomandă: (119) 20.—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată. Aceste clopote au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoșă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, câte un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu corone de fier bătut, ca și spre turnarea de tōce din metal. Se află clopote în greutate de 300 kg. și mai jos.

Preț curantari ilustrate se dau la cerere gratuit și franco. La expoziția din Budapeșta 1896 premiat cu medalia cea mare.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea mării împovărări a stomacului sau prin consumarea de mănecări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregulat și au contras bōle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgărçiuiri de stomach,

Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și invioreză organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influențază puternic asupra noiei formări de sange sănētos.

Prin întrebunțarea regulată a vinului de burueni bōlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întăriez nime dar a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atāt mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni.

Constipațiile cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie, precum și conglomerarea sângelui în ficat, plină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtază prin un scaun ușor materii stricute din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sange și a stării bolnăvicioșe a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile perdute (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de burueni dă slăbirei puteri de traiu un nou și prospēt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, urēză formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmēză nervi excitați și creēză nouă voe de viață. Nenumērate scrisori de recunoștință și mulțămītă dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vėnzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnășor, Seliște, Ocna, Slămnic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tălmăciu, Boifa, Cispădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrifalēu, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalț, Teiuș, Blaj, Pănadē, Tapu, Mediaș, Blăjeș, Săn-Mărtin, Ibașfalēu, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholț, Făgăraș, Belean, Cămpulung, Rămnic-Vălcău, Deva, Hunedoara, Hașeg, Lunca, Puș, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardel, Ungaria și Anaria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în tōte colțuri din Austro-Ungaria.

Păziți-vē de falsificări!

Sē se cēră anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sūnt: Vin de Malaga 50,0 Spirt de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniș, Rădēcină „Helen“, iarba ferului americană, Rădēcină „Entianus“, „Kalmus“ 10,0. Tōte aceste se amestecă. un. dcm. [11] 7—